Restaurátorská zpráva k průzkumu vnitřních nik výklenkových kaplí 1.,4.a 5.zastavení na Křížovou horu v Českém Krumlově

Popis průzkumu

Průzkum byl prováděn invazivní (pomocí restaurátorských kladívek a skalpelu) i optickou metodikou. (pouhým sledováním struktury povrchu omítek)

Vznik kapliček na Křížové hoře

Již ve 2. polovině 18. století prodělal areál na Křížové hoře několik renovačních zásahů. Největších změn však doznala zastavení Křížové cesty. Místo starých zastavení se sochařskou výzdobou bylo v letech 1740 a 1753 - 1755 postaveno šest nových kaplí, které maloval František Jakub Prokyš. Stylisticky jsou blízké Křížové cestě v Římově, ačkoliv jsou mnohem mladší.

František Jakub Prokyš

(1713 - 1791) malíř

Český malíř pozdního baroka a rokoka, původně poddaný Martiniců na prunéřovském panství, byl touto vrchností doporučen řádu sv. Augustina v Třeboni a knížeti Josefu Adamovi ze Schwarzenberku k provedení řady malířských prací. Kníže Schwarzenberk jej z poddanství propustil a F. J. Prokyš se stal nejprve svobodným měšťanem v Třeboni a později, od 60. let 18. století, měšťanem v Českých Budějovicích, kde byl také členem malířského cechu. Hlavním objednatelem Prokyšových věcí byli Schwarzenberkové a církevní hodnostáři, jako P. Franz Kfeller (1726 - 1799), zastávající úřad krumlovského influovaného preláta od roku 1762, opat Bohumír Bylanský v klášteře Zlatá Koruna a další. Také proto se s dílem Františka Jakuba Prokyše setkáváme na Českokrumlovsku tak často.

1. zastavení

Žluté pole vyznačuje originální výmalbu provedenou F.J. Prokyšem.

Nevhodně provedené retuše originální malby

Restaurátorská etika dříve propagovala tzv. čárkovou retuš, která se současnému přístupu jeví jako „nežádoucí“.

Oba tyto malované iluzivně-plastické ornamenty byly v nedávné minulosti silně přemalovány a ztratily tak ze své Prokyšovské malované plasticity.

4. zastavení

Tato kaplička ve své nice utržila velmi silnou reorganizaci omítkových vrstev. Původní originální malované povrchy byly zcela nahrazeny novodobými omítkovými vrstvami. Důvodem pro tuto akci byla bezesporu totální destrukce a ztráta původní malované barokní omítky. (nefunkční krytina kapličky)

Lokalizace sond

Hloubkové sondy byly vytvořeny se záměrem objevit případné fragmenty originální omítkové vrstvy. Sonda vedená až na samotné kamenné zdivo.

Horní sonda odhaluje silnější vrstvu dochované původní jádrové omítkové vrstvy, která je pod novodobým štukem. Spodní sonda odhaluje slabší vrstvu původní jádrové barokní omítkové vrstvy. Tato jádrová hrubozrnná omítka směrem ke „kořenům" kapličky zcela chybí.

5. zastavení

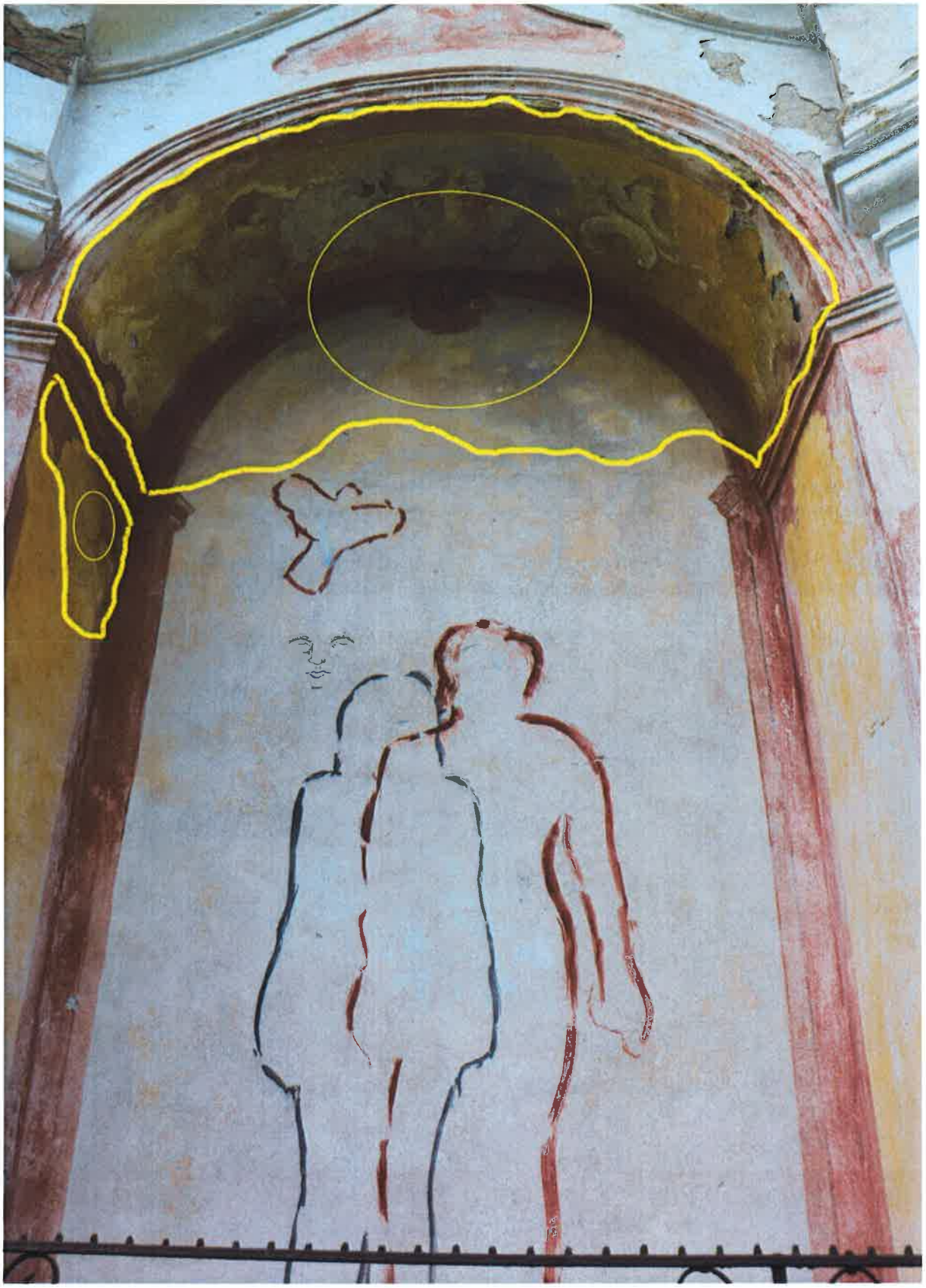

Žlutá pole vyznačují původní barokní omítkové vrstvy s dochovanou Prokyšovou malbou.

Dochované části původní barokní výmalby kapličky 5. zastavení

Podle těchto dochovaných Prokyšových originálů lze provést malířské rekonstrukce v ostatních kapličkách. Především malbu hlavní iluzivní ornamentiky-- orámování jednotlivých malovaných polí.

6. zastavení je taktéž zdrojem malířských informací pro budoucí restaurátorské rekonstrukce plastických iluzivních malovaných prvků nik kapliček, ve kterých došlo buď ke znehodnocení či totálním ztrátám těchto malovaných prvků.

Originální Prokyšovo pojednání tohoto malířského iluzivního prvku. Lze ho takto rekonstruovat v kapličkách, které mají tento ornament různým způsobem znehodnocený...

Návrh na restaurování

1. Lokální předzpevnění zpráškovatělé barevné vrstvy 2% vodným roztokem K9
2. Injektování dutin injektážní směsí na vápenné bázi Ledan TA1
3. Mechanické očištění maleb čistícími štětci a houbami wish up
4. Hloubkové a povrchové zpevnění omítek bude provedeno zpevňovacím prostředkem na bázi etylsilikátu od firmy Remmers – Funcosil 100 a Funcosil 300 s plastifikátorem
5. Na nejvíce nevyhovujících místech může být učiněn pokus o chemické sejmutí druhotné nevhodné retuše, která nevhodně překrývá fragmenty originálu.
6. Vytmelení defektů vápennou maltou
7. Retuš / rekonstrukce maleb minerálními pigmenty pojenými 1,5% vodným roztokem K9

Na všech, do této doby dochovaných, úsecích Prokyšových originálních malířských fragmentů bude proveden klasický restaurátorský zákrok, tak jak je výše popsán. Bude možné chemickou cestou ztenčit či zcela vyčistit nevhodné retuše a následně vytvořit rekonstrukci původní originální iluzivní malované ornamentiky. Tyto malované rekonstrukce by byly vytvořeny ve všech kapličkách podle oněch dochovaných vzorů z posledního, 6. zastavení. (nejprve by byly zkopírovány na papírové pauzy...) Zde, v kapličce 6. Zastavení, je největší množství dochovaných Prokyšových malířských prvků.

Znamená to, že restaurátor by se postaral o restaurování vyznačených úseků malby (viz fotodokumentace) a také o celkové malířské sjednocení vnitřních ploch nik kapliček + také o malířské obnovení veškerých prvků iluzivních štuků + barevné obnovení štuků, které lemují niky. Ostatní malířinu vnějšího pláště kapliček může provést stavební firma. Stavební firma může také ošetřit vnitřní povrchy nik, které jsou novodobými vysprávkami (viz. fotodokumentace- veškerá plocha mimo vyznačená žlutá pole) Není nutné zcela odstranit novodobě aplikované omítkové vrstvy. Odstranění je vhodné v místech destrukce či různého stupně degradace povrchu i vnitřní struktury novodobé omítkové vrstvy. Tato místa následně doplnit vhodnou vápennou maltou....

Cenový návrh pro jednotlivé restaurátorské práce a stavby

1. zastavení :

Komplexní restaurování fragmentů originální výmalby- omítková vrstva s originální výmalbou (které se zde dochovalo největší množství) bude podrobena restauro. procesu, který je popsán výše. Zdá se, že v řádu posledních několika let krytina neumožnila tak zásadní zatékání do vnitřní struktury zdiva kapličky. Tzn., že restaurovaný úsek originální výmalby „ je celkem v dobrém" stavu.

Cena.....

Rekonstrukce a obnova celkové barevné výmalby niky- bude předcházet také pokus o chemické vyčištění nevhodných přemaleb a retuší

Cena.....

4. zastavení :

Zde nebude probíhat žádný restaurátorský zásadní proces. Přistoupí se zde pouze k malířské rekonstrukci iluzivní „architektury"a barevné výmalbě- monochromnímu barevnému sjednocení nik.

Cena.....

5. zastavení :

Klenba této niky je již cenově nabídnuta a je také již v restaurátorském procesu. Zbývá restaurování originálu v horní části plochy niky a malá část pod římsou nalevo. (viz. fotodokumentace) Restaurátorský proces byl popsán výše.

Cena.....

Rekonstrukce a obnova celkové barevné výmalby niky- bude předcházet také pokus o chemické vyčištění nevhodných přemaleb a retuší

Cena.....

CENA CELKEM ZA VŠECHNA 3 ZASTAVENÍ.....